

**New Technology, New Trends, New Ideas;
Modifying the Library with the User in Mind
27th June 2013, Colombo, Sri Lanka**

Paper abstracts

10th

**National Conference on
Library & Information Science
NACLIS 2013**

Sri Lanka Library Association (SLLA)

NACLIS 2013

Abstracts

National Conference on Library &
Information Science

"New Technology, New Trends,
New Ideas; Modifying the Library
with the User in Mind"

*Sri Sambuddhathwa Jayanthi Mandiraya,
Colombo 05, Sri Lanka*

27th June 2013

Sri Lanka Library Association

National Conference on Library & Information Science (NACLIS 2013).
27th June 2013. Colombo.

*Copyright © 2013 by Sri Lanka Library Association
All rights reserved.*

ISBN: 978-955-9075-20-2

NACLIS 2013 Committee

Dr. Ruwan Gamage (Convenor)

Dolitha Andradi

Indrani Ponnampereuma

Shivanthi Weerasinghe

Swarna Jayatillake

Indra Kolonne

Pushpamala Perera

H.P.S.D. Gunasekara

Preethi Liyanage

Chandrika Dabare

Dr. Anusha Wijayaratne

Manoja Samaradiwakara

Review Panel

Shivanthi Weerasinghe

H.P.S.D. Gunasekara

Dr. Anusha Wijayaratne

Manoja Samaradiwakara

Chief Editor

Dr. Ruwan Gamage

Contents

Abstracts of Paper presentations		
Paper Title	Code	Page
Presentation Abstracts		01
Effective use of social media in libraries; a case study from Regional Centre for Strategic Studies (RCSS) library Kamani Perera, Librarian, Regional Centre for Strategic Studies	NC1301	03
නුතන තාක්ෂණය හමුවේ පුස්තකාල විද්‍යා විෂයමාලා සංශෝධනයෙහි අවශ්‍යතාව පිළිබඳව විමර්ශනය මහාචාර්ය පියදාස රණසිංහ, ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්ය, පුස්තකාල විද්‍යා අධ්‍යයන අංශය, කැලණිය විශ්ව විද්‍යාලය සහ ආර්.සී. ආනන්දතිස්ස, ජ්‍යෙෂ්ඨ සහකාර පුස්තකාලාධිපති, යක්කල වික්‍රමාරාචි ආයුර්වේද වෛද්‍ය විද්‍යායතනය	NC1302	04
Special resources and services provided to the disabled people by public libraries in the Western Province S.M.V.N.K.S. Wickramasinghe, United Nations Information Centre	NC1303	05
User perceptions, satisfaction and behavioral intentions towards the digital library use: case study based on University of Niigata, Japan Menaka Hindagolla, Graduate School of Modern Society and Culture, Niigata University, Japan & Takashi Nakamura, Faculty of Humanities, Niigata University, Japan.	NC1304	06
Identification of information needs of local herbal industry using critical success factors approach K. H. Thushara Abeysekera, Information Services Center, Industrial Technology Institute & Ruwan Gamage, National Institute of Library and Information Sciences	NC1305	08
The role of academic librarians in upgrading Sri Lankan universities in the Webometrics ranking of world universities: a way forward T.Prathepan, Assistant Librarian, Uva Wellassa University of Sri Lanka	NC1306	09
වෙබොමිතික ශ්‍රේණිගතකිරීම්වල දී ඉහල තරාවක් ලබා ගන්නා වෙබ් අඩවිවල ඇති පොදු ලක්ෂණ එම්. අයි. ජී. එස්. සම්පත්, සහකාර පුස්තකාලාධිපති, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය, කැලණිය	NC1307	10
A comparative study on library software usage in University and special libraries in Sri Lanka R.M.Nadeeka Rathnabahu, The Library, Postgraduate Institute of Archaeology, University of Kelaniya, & Nimal Hettiarachchi, Main Library, University of Ruhuna	NC1309	11

Exploring e-Government Initiatives in Transport Sector P. Udayangani de Silva, Senior Assistant Librarian, University of Kelaniya, Dalugama	NC1308	12
Librarians disseminating information relevant for fellow librarians: a review of a voluntary e-forum S.K. Illangarathne, Senior Assistant Librarian, Main Library, Rajarata University of Sri Lanka, Mihintale. & Preethi Liyanage, Librarian, Arthur C Clarke Institute for Modern Technologies, Katubadda, Moratuwa	NC1310	13
Information seeking behavior of foreign students in a postgraduate institute Geethani Attanayake, Senior Assistant Librarian, Postgraduate Institute of Pali & Buddhist Studies (University of Kelaniya), Pepiliyana, Borelesgamuwa	NC1311	14
Information seeking and information use for research; a survey of undergraduate students Kamani Dambawinna, Senior Assistant Librarian, Faculty of Allied Health Sciences, University of Peradeniya, Peradeniya	NC1312	15
සමාජයීය හා ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා කියවීමේ පුරුද්ද වර්ධනය කිරීමට ජංගම පුස්තකාල සේවයේ වැදගත්කම ජේ.ඊ.ඒ.එම්.සෙවිවන්දි ජයසිංහ, පුස්තකාලයාධිපති, අතුරුගිරිය මහජන පුස්තකාලය, කඩුවෙල මහා නගර සභාව	NC1313	16
Abstracts of Poster Session		17
Kalasa; an Automated Metadata Input System for Multiple Smartphone Platforms by G.M.K.B. Gallaba, Department of Computer Science & Engineering, University of Moratuwa and G.M.P. Gallaba, University of Sri Jayawardenepura.	NC1314	18
Usage of Electronic Information Sources by the Undergraduates of Allied Health Sciences, University of Jaffna, by Komathy Murugathas, Medical Library, University of Jaffna and Kalpana Chandrasekar, Main Library, University of Jaffna.	NC1315	20
පුස්තකාලයන්හි විධිමත් තත්ත්ව කළමනාකරණය සඳහා ISO 9001 පද්ධති සහතිකකරණය, එම්.ඩී.ආර්. කුමුදිනි, සහකාර අධ්‍යක්ෂ (ප්‍රලේඛන හා තොරතුරු සේවා), ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති ආයතනය.	NC1316	22
කුඩා පුස්තකාල සඳහා සුදුසු ස්වයංක්‍රීයකරණ මෘදුකාංගයක්. එන්.එන්. වෛද්‍යසූරිය, පුස්තකාලයාධිපති, සිරි ගුණතිලක අනුස්මරණ මහජන පුස්තකාලය, වැතර	NC1317	23
ජංගම පුස්තකාලය මගින් දරුවන් ගේ කියවීම වර්ධනය කිරීම. ප්‍රියානි බාලසූරිය, පුස්තකාලයාධිපති, කැ/ශාන්ත ජෝසප් බාලිකා මහා විද්‍යාලය, කැගල්ල.	NC1318	25
පාසල් පුස්තකාල කියවීම් ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන් ශිෂ්‍ය සාධනය කෙරෙහි බලපාන ආකාරය පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්. නිහාල් ජයවර්ධන, ගුරු පුස්තකාලයාධිපති, රත්ගල්ල මහා විද්‍යාලය, දෙහිඹවිට.	NC1319	26
කොළඹ මහ නගර සීමාවේ අඩු ආදායම් ලාභී පවුල්වල දරු දැරියන් කියවීමට හුරු කිරීමේ පොත් පෙට්ටි ව්‍යාපෘතිය. ඩී.පී.කේ.පුෂ්පකුමාරි, මහජන පුස්තකාලය, කොළඹ	NC1320	27

National Conference on Library & Information Science (NACLIS 2013).
27th June 2013. Colombo.

Conference Programme

Registration	08.30
Inauguration & Keynote speech	09.00
Refreshments	10.00
Session 1	10.30
Papers NC1301-NC1304	
Session 2	11.05
Papers NC1305-NC1309	
Session 3	11.45
Papers NC1310-NC1313	
Lunch	12.05
Poster session	13.30
Posters NC1314-NC1320	
Unconference	14.00
Winding up session	15.30
Refreshments	15.45

National Conference on Library & Information Science (NACLIS 2013).
27th June 2013. Colombo.

National Conference on Library & Information Science (NACLIS 2013).
27th June 2013. Colombo.

Preface

On behalf of the NACLIS 2013 organizing committee, I am honoured and delighted to convene the 10th anniversary conference this year. Our technical program is rich and varied with one keynote speech and around twelve carefully selected technical papers split between 3 sessions. In addition, there is a poster session embedded in the 'Unconference' and the panel discussion. We also expect to provide technical demonstrations, and numerous opportunities for informal networking among librarians, and other information professionals from allied fields.

This year, we reached another milestone by introducing a 'research incubator', supporting proactive practitioners who have already started community based projects to enter the research stream by explaining their work in the form of posters. A number of professionals helped in this endeavour, too numerous to name here. That we hope will support the association's goal of establishing a research culture in library and information sciences.

My gratitude and appreciation goes to the Chief Guest and Keynote Speaker of NACLIS 2013; Professor Emeritus Kusuma Karunaratne, and Panel Discussants; Dr. Jayantha Wattavidanage, Senior Lecturer, Open University of Sri Lanka, and Mr. Harrison Perera, former Librarian, University of Peradeniya for graciously accepting our invitation.

As the conference chair of NACLIS 2013, I know that the success of the conference depends ultimately on the many people who have worked with us in planning and organizing the technical program and supporting social arrangements. In particular, we thank the NACLIS Committee for their wise advice and brilliant suggestions on organizing the technical program, the Programme Committee for their thorough and timely reviewing of the papers, The coordinators of the Research Incubator for making the project a success, and our sponsors who have helped us to keep down the costs of NACLIS 2013 for all participants.

All past NACLIS convenors and other office bearers owe recognition in this very special anniversary event, especially late Mr.N.U.Yapa – past SLLA President under whose guidance this conference was first initiated.

Dr.Ruwan Gmage,
Convenor – NACLIS 2013

National Conference on Library & Information Science (NACLIS 2013).
27th June 2013. Colombo.

Conference Abstracts

National Conference on Library & Information Science (NACLIS 2013).
27th June 2013. Colombo.

Effective Use of Social Media in Libraries

A Case Study from Regional Centre for Strategic Studies (RCSS) Library

Kamani Perera

Library, Regional Centre for Strategic Studies, Colombo

k_vithana@yahoo.com

Abstract

In this digital era, data can be accessed from anywhere, at any time without borders. Data can be stored in a digital library, knowledge portal, blog or any other digital warehouse. These digital tools help data creators and users to publish, share, communicate and disseminate data without any geographical barrier. As it permits view, edit and interact with data creators, it is described as 'Warm Web'. In a blog, data can be shared without much effort. Therefore, blog has become a powerful tool of publishing digital data. It publishes new content easily and automatically archives old posts while refreshing the content of the main page.

Regional Centre for Strategic Studies (RCSS) is an independent non-governmental, non-profit making organization centrally located in Colombo, Sri Lanka. Set up in 1993, RCSS is engaged in activities ranging from collaborative research, dialogue and networking, interacting with similar organizations on key regional and international issues relating to security, stability, conflict resolution, confidence building and regional cooperation and provides services of a Library with a wide selection of books and modern facilities for access of information. RCSS library maintains extensive collection of electronic repository (e-repository) on South Asian Security Studies. The library of RCSS has created a blog (<http://kamani-strategicstudies.blogspot.com/>) on Strategic Studies and a Digital Reference Library Portal on South Asian Strategic Studies and International Relations (<http://rcss.asia/>) to provide effective information services regionally and globally. Based on the author's experience, this paper briefly reviews literature to demonstrate the importance of blogs in libraries.

Keywords: Web 2.0; social media in libraries; special libraries; Web portals;

**ශ්‍රී ලංකා පුස්තකාල සංගමය හා කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලයෙහි
පුස්තකාල හා විද්‍යාපන විද්‍යා විෂයමාලා ඇසුරෙන්
නූතන තාක්ෂණය හමුවේ විෂයමාලා සංශෝධනයෙහි අවශ්‍යතාව පිළිබඳව
විමර්ශනයක්**

පියදාස රණසිංහ
පුස්තකාල හා විද්‍යාපන විද්‍යා අධ්‍යයන අංශය,
කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය

ආර්.ඩී. ආනන්ද තිස්ස
agathisi@yahoo.com
පුස්තකාලය, ගම්පහ විකුමාරවිට් ආයුර්වේද විද්‍යායතනය,
කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය

සාරාංශය

මානව ශාස්ත්‍ර, සමාජීය විද්‍යා හා විද්‍යා විෂය ධාරාවන්ට අයත් බොහෝ විෂයන් හා සැසඳීමේ දී පුස්තකාල හා විද්‍යාපන විද්‍යාව ඉගැන්වීම පිළිබඳ ඉතිහාසයට තවමත් වසර 130 කට වඩා අතීතයක් නැත. එතෙකුදු වුවත්, හුදෙක් පත පොත සුරැකීමේ කටයුත්තට පමණක් සීමා වී තිබූ පුස්තකාල හා විද්‍යාපන විද්‍යාව මේ කෙටි කාලය තුළ දී ලෝකයේ සිදු වූ තාක්ෂණික ප්‍රගමනයන්ට අනුගත වී, වෙනත් බොහෝ විෂය ක්ෂේත්‍ර හා සම්බන්ධවෙමින් ද, අතු ඉති ලමින් හා විවිධ ශික්ෂණ මාර්ග හා බද්ධවෙමින් ඉක්මන් ඉදිරි ගමනක යෙදී තිබේ.

පුස්තකාල හා විද්‍යාපන විද්‍යා අධ්‍යාපනය ආයතනික, ජාතික හා ජාත්‍යන්තර මට්ටමින් සිදු කෙරේ. ඒ අනුව පුස්තකාල හා විද්‍යාපන විද්‍යාව මගින් පුස්තකාල යන අර්ථයෙන් ඇති සියලු ආයතන සඳහා ද, තොරතුරු මධ්‍යස්ථාන සඳහා ද පුස්තකාල කාර්ය මණ්ඩල හෝ මානව සම්පත පුරුදු පුහුණු කිරීම වර්ෂ 1887 සිට කරනු ලබයි. බොහෝ රටවල රජය මගින් හෝ වෘත්තීය සංගම් මගින් හෝ උපදේශන සභා මගින් මෙම වෘත්තීය පුහුණුව පිළිබඳ ප්‍රතිපත්ති සකසා තිබේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාල හා විද්‍යාපන විද්‍යා අධ්‍යාපනය ආරම්භ වී ඇත්තේ වර්ෂ 1950න් පසුව බව පුස්තකාල අධ්‍යාපන ඉතිහාසයෙහි සඳහන් වෙයි. 1961 ජූලි මස 04 වන දින කොළඹ දී ශ්‍රී ලංකා පුස්තකාල සංගමය පුස්තකාල විද්‍යා විද්වත් පාඨමාලාවක් අර්ධ කාලීන වශයෙන් ඉංග්‍රීසි මාධ්‍යයෙන් ආරම්භ කිරීම පුස්තකාල හා විද්‍යාපන විද්‍යා අධ්‍යාපනයේ සමාරම්භය වශයෙන් සඳහන් කළ හැකි ය. මෙම පර්යේෂණ පත්‍රිකාවෙන් නූතන තාක්ෂණය හමුවේ පුස්තකාල හා විද්‍යාපන විද්‍යා විෂයමාලා සංශෝධනයෙහි අවශ්‍යතාව, ශ්‍රී ලංකා පුස්තකාල සංගමයේ හා කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලයෙහි පුස්තකාල හා විද්‍යාපන විද්‍යා විෂයමාලා ඇසුරෙන් විමර්ශනය කෙරේ.

මූල පද: පුස්තකාල විද්‍යා අධ්‍යාපනය; පුස්තකාල වෘත්තීය; ශ්‍රී ලංකා පුස්තකාල සංගමය; කැලණිය විශ්ව විද්‍යාලය;

National Conference on Library & Information Science (NACLIS 2013).
27th June 2013. Colombo.

Special Resources and Services Provided to the Disabled Persons by Public Libraries in the Western Province, Sri Lanka

S.M.V.N.K.S. Wickramasinghe
United Nations Information Centre, Colombo.
kumariwick@gmail.com

Abstract

Purpose of this paper is to present the findings of the survey that was conducted among the main public libraries in the Western Province and the National Library in Sri Lanka. The aim of the study is to examine the availability of library resources and services in public libraries for the disabled. Being an institution which operates on tax payers' money, public libraries are expected to equally cater to all members of a community without discrimination. The current study reveals that the existing special resources are insufficient and therefore it will be an eye opener for the librarians in the public libraries to re-examine their collections and the services.

Keywords: physically challenged persons; disabled people; differently abled people; library services;

**A Study on User Perceptions, Satisfaction and Behavioral Intentions
Towards the Digital Library Use:
Case Study Based on University of Niigata, Japan**

Hindagolla, Menaka

Graduate School of Modern Society and Culture, Niigata University, Japan.
bmmcbhindagolla123@gmail.com

Nakamura, Takashi

Faculty of Humanities, Niigata University, Japan.
takashi-nakamura@humanniigata-u.ac.jp

Abstract

The digital revolution has made drastic changes in the information sciences and it has tremendously impacted libraries too. As a result of advances in computing and information systems technologies, academic digital libraries have emerged and become a gateway to access electronic resources in diverse form. Recently, University libraries have invested millions of money to build digital libraries (DL) and introducing digital library services to users to help them as well as to satisfy their information needs.

Research Problem

Although significant investment has been made to introduce digital library services by libraries, several studies demonstrate that these could still potentially be under used. Although Niigata University, Japan has introduced digital library services to its university community, no study has been conducted about the users' perspective in terms of their satisfaction, perception and behavioral intentions of digital library use.

Objectives

This study attempts to explore the extent to how undergraduates in Niigata University use digital library, level of satisfaction, their perceptions and intention to use digital library and digital library services.

Significance

This paper contributes to the growing body of knowledge of digital library and DL services as well as user acceptance and behavior. Research output provides an impact to Niigata university library management to strengthen their services in future. Thus will be benefit to others in similar position.

Methodology

The study used the survey method, and data was collected from a purposive sample from undergraduates that represent Social Science and Humanities streams of the Niigata University. The research instrument was a questionnaire which designed to collect both quantitative and qualitative data. In total, 203 respondents participated for the survey and second, third and fourth grade undergraduates were responded, first year students were

National Conference on Library & Information Science (NAC LIS 2013).
27th June 2013. Colombo.

excluded from the study as they are beginners to the university education and library use. Descriptive statistics were used to analyze the data of this study.

Results and Discussion

Study results indicated a high percentage (81%) of awareness of the digital library and digital library services, but usage was relatively low (37%). Study found that there is notable gap between awareness and the usage of the digital library among the undergraduates. Usage of second year undergraduates is low (24%) compared to others.

The non use of digital libraries is influenced by a combination of various factors. Many thought that reading books is more convenient (31%), and that books are sufficient for undergraduates studies (32%).

Around 50% of digital library users were satisfied and very satisfied with the Online Public Access Catalogue Service (OPAC), E- document delivery service, Printing and downloading and library staff assistance when they need assistance. Over 80% of users are satisfied with the accessibility and usability of digital library and over 70% of users are satisfied with the search and browse functions,

However, undergraduates' perceptions about digital library and services are quite positive. About 63% of respondents in this survey "agree" that the materials available in the digital library are sufficient. Similarly about 73% respondents who use digital library also "agree" and "strongly agree" that information provided by digital library enables to improve their quantity of learning and research work and 67% of respondents "agree" and "strongly agree" that digital library information improve their quality of their learning and research. Results indicated that students who use the digital library they perceived it is important to their studies and students have been realized the usefulness of digital library and it influence to use digital library in future too.

Results indicated a significant relationship between perceived usefulness and perceived ease of use regarding digital library and services.

Conclusion

Study showed that popularity of digital library among undergraduates is not significant and undergraduates who familiar with digital library perceived its usefulness for their learning and research.

Key Words: digital library use; digital library services; user satisfaction; user perception; user awareness.

Identification of Information Needs of Local Herbal Industry Using Critical Success Factors Approach

K. H. Thushara Abeysekera
Information Services Center
Industrial Technology Institute
thushara@iti.lk

Ruwan Gamage
National Institute of Library and Information Sciences
ruwan@libraryfriends.net

Abstract

Purpose

Aim of this study was to identify information needs of local herbal industry through identifying CSFs pertaining to the local herbal industry.

Design/methodology/approach

This was a qualitative study. Semi-structured interviews were carried out with the industrialists selected on the purposeful sampling method. Three local herbal manufacturing institutions were selected and from each institution a manager from general management, production / research and development and marketing were selected as the data collection must traverse entire organization and altogether nine interviews were held.

After refining the data collected from the interviews, raw data statements were identified and they were converted to Activity statements. The identification and creation of the activity statements takes the raw data and transformed them into manageable statements that can be analyzed and form the basis for the CSFs.

Then the activity statements were placed in the affinity groupings (similar or related statements). After that the supporting themes were developed by describing the activity statements in one affinity grouping in a few words. These themes used as a guide for deriving CSFs. Information needs that come under CSFs were then described.

Findings

Seven CSFs were derived; Research and development (R&D), Business intelligence, Strategic marketing, Public relations, Product quality, Information and Management and policy decisions.

Originality/value

In Sri Lanka this is the first time that the CSFs and information needs of herbal industry was studied. Also this study opens a new pathway of identifying information needs of the industry, *i.e.* the CSFs approach which gives more detailed information on information needs.

National Conference on Library & Information Science (NACLIS 2013).
27th June 2013. Colombo.

The Role of Academic Librarians in Upgrading Sri Lankan Universities in the Webometrics Ranking of World Universities: a Way Forward

T.Pratheepan

Library, Uva Wellassa University of Sri Lanka, Badulla.

mail.pratheepan12345@gmail.com

Abstract

In this technology-driven world, the role of academic librarians has changed. This study intends to evaluate the role of academic librarians in bringing National Universities of Sri Lanka into good positions in the world rankings. The paper aims to describe how academic librarians of Sri Lanka can play a vital and supportive role in the development activities of the Sri Lankan Universities in order to achieve the objective of the Higher Education Ministry and the University Grants Commission of Sri Lanka in bringing seven selected universities of the country into the 1000 best universities in the Webometrics ranking of world universities. Three years ranking list of Webometrics and positions of Sri Lankan Universities in the world Ranking from 2011-2013 have been evaluated using data from the Cybermetrics Lab of Spain. Objectives of the Webometrics Ranking of world's Universities have been studied. Ranking indicators and its weighting in the ranking process have been examined. There is no significant improvement in the Webometrics rank of almost all universities of Sri Lanka except for marginal fluctuations of certain years. Although there are some rises and falls in their level of ranking, generally most of the universities show a downward trend during the period 2012 – 2013. Thus, it can be inferred that academic librarians have vital and supportive role in the improvement of universities through their efficient and effective contribution to achieve the goals of excellence.

Key words: Webometrics Ranking; Sri Lankan Universities; Academic Librarians;

වෙබොම්නික ශේණිගත කිරීම්වල දී ඉහල තරාවක් ලබා ගන්නා
විශ්වවිද්‍යාලයීය වෙබ් අඩවි වලට අයත්
පුස්තකාල වෙබ් අඩවි වල දැකගත හැකි පොදු ලක්ෂණ

එම්. අයි. ජී. එස්. සම්පත්
පුස්තකාලයල කැලණිය විශ්ව විද්‍යාලය
migsuranga@kln.ac.lk

සාරාංශය

අරමුණ

මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ වූයේ වෙබොම්නික ශේණිගත කිරීම්වල දී ඉහල තරාවක් ලබා ගන්නා විශ්ව විද්‍යාලයීය වෙබ් අඩවි වලට අයත් වන පුස්තකාල වෙබ් අඩවි වල දැකගත හැකි පොදු ලක්ෂණ පුස්තකාල මගින් සපයනු ලබන සේවාවන් හා තොරතුරු යටතේ හඳුනා ගැනීම වේ.

සැලැස්ම

මෙම පර්යේෂණයේදී තෝරාගනු ලැබූ සංගහනය වූයේ 2013 ජනවාරි මාසයේ දී ලෝක වෙබ් අඩවි ශේණිගත කිරීම් වල මුල් ස්ථාන 1000 හිමිකර ගෙන තිබූ විශ්වවිද්‍යාලවල වෙබ් අඩවි වේ. එහිදී නියැදිය ලෙස අදාල විශ්වවිද්‍යාල වෙබ් අඩවි අතරින් වෙබ් අඩවි 20 ක් තෝරා ගනු ලැබූ අතර, එයට එක් රටකින් එක් විශ්ව විද්‍යාල පමණක් ඇතුළත් වන පරිදි සරල සසම්භාවී නියැදි ක්‍රමය භාවිතා කරමින් තෝරා ගනු ලැබීණි.

සොයාගැනීම්

මූලික පුස්තකාල සේවා ලෙස හඳුනා ගත හැකි වූයේ පොත්, විද්‍යුත් වාර සඟරා, දත්ත පදනම් හා අනෙකුත් එකතූන් ගවේෂණය යි. ඩිජිටල් එකතූන් සංවර්ධනය හා ඒවාට ප්‍රවේශය ලබා දීමට හා පාඨකයන් පුස්තකාල වෙත නැඹුරු කරවීමට විවිධ එකතූන් සංවර්ධනයට සහ පහසුකම් ලබා දීමට අවධානය යොමු කර ඇත. පාඨකයන්ගේ තොරතුරු අවශ්‍යතා සඳහා මහ පෙන්වීමට ද අවධානය යොමු කර ඇති අතර ඒ සඳහා පුහුණු වැඩසටහන් පැවැත්වීම හා පර්යේෂණ අවශ්‍යතාවයන්ට සහාය වීමටත්, පුස්තකාල සතු භෞතික සම්පත් හැකි සෑම අයුරින්ම භාවිතයට ඉඩ සැලසීම සඳහාත් විශේෂ අවධානයක් යොමු කර ඇත. එලෙසම වෙබ් 2.0 තාක්ෂණයේ අවම වශයෙන් එක් අංගයක් හෝ තොරතුරු හුවමාරුව සහ තොරතුරු සම්පත් හුවමාරුව සඳහා භාවිතා කර ඇත.

පර්යේෂණයේ සීමා

මෙම පර්යේෂණයේ දී විශාල වෙබ් අඩවි ජර්මාණයක් විශ්ලේෂණය කිරීම අපහසු නිසා විශ්ලේෂණය කරන පුස්තකාල වෙබ් අඩවි ජර්මාණය 20 කට සීමා කිරීමට සිදු විය. එලෙස සීමා කිරීම නිසා සමහර වැදගත් තොරතුරු නොලැබී යා හැක.

ප්‍රායෝගික බලපෑම

මෙහිදී ලබා ගත් ප්‍රතිඵල මත පදනම්ව, අදාළ වෙබොම්නික අගයන් ඉහළ නැංවීම සඳහා වෙනත් අධ්‍යයන ආයතන ද පෙළඹෙනු ඇත.

A Study on Library Software Usage in University and Special Libraries in Sri Lanka

R.M.Nadeeka Rathnabahu

The Library
Postgraduate Institute of Archaeology, University Of Kelaniya, Sri Lanka
rathnabahu@kln.ac.lk

Nimal Hettiarachchi

Main Library
University of Ruhuna, Sri Lanka
nimal@lib.ruh.ac.lk

Abstract

The study was carried out to identify the software usage in university and special libraries in Sri Lanka, to identify the problems pertaining to the usage and to introduce the suggestions and recommendations to overcome the problems.

Twenty nine (29) university libraries (taking branches as separate bodies) and thirty eight (38) special libraries were selected randomly as the sample, out of the existing 36 of university (and branches) and 76 of special libraries in Sri Lanka. A questionnaire was used as a method of primary data collection.

According to the analysis of the data, 81.82% of the university libraries and 57.14% of the special libraries have used some software for library automation.

KOHA (38.89%) and WINISIS (50%) were the most popular software in Sri Lankan university and special libraries respectively. KOHA is not being used in the special libraries. But 5.56% of the university libraries were using WINISIS software. 33.33% of the university libraries and 06.25% of the special libraries were using Libsys software in the libraries. PURNA, and AOLS were not used in University libraries.

Lack of sufficient budgetary allocation, after-sales services, training workshops, active software user groups, ICT skills, and low availability of software tools working with Sinhala Language and, high cost of purchasing proprietary software were identified as major constrains and problems.

To use proper software, conducting feasibility study prior to purchase the software, conducting in-house and outdoor workshops, maintaining software user groups, allocated money for the software maintaining, shifting towards the Open Source Software (OSS) are the suggestions to overcome above mentioned problems

A Study of e-Government Initiatives in Transport Sector

P. Udayangani de Silva

University of Kelaniya, Dalugama
udayangani@kln.ac.lk

Abstract

At present, information has become an ordinary necessity of everybody. Many have accustomed to getting information easily through internet from anywhere and at any time via websites. Therefore it's crucial for a government to initiate e-Government services through their portals. Therefore, Government Web sites should be enriched with features such as accuracy, currency, accessibility, interactivity, transparency. Therefore, Websites in two departments and one statutory body coming under the Ministry of Transport were analysed. These are the Department of Motor Traffic (DMT), Sri Lanka Railways (SLR), and the Sri Lanka Transport Board (SLTB). Transport sector was selected based on the importance of the subject to general public. It was revealed that these government web sites still have room to grow. They have still failed to meet the expectations of the general public.

Keywords: Department websites; Government Information; e-Governments

A Review of a Voluntary Service on Circulating Information among the Library Professionals in Sri Lanka

S.K. Illangarathne

Main Library, Rajarata University of Sri Lanka
skillangarathne@gmail.com

Preethi Liyanage

The Library, Arthur C Clarke Institute for Modern Technologies
preethiaccimt@gmail.com

Abstract

This paper analytically describes contents of the voluntary e-mail message service (JayaCAS) initiated by retired Librarian and resource person of the Library and Information Science since few decades, Mr. J.A. Amaraweera.

The main objective of the study was to analyze the content of email alerts in JayaCAS. Other objectives were to encourage young librarians with the potential to become proactive LIS professionals and develop a proper mechanism of archive outcome of such service.

The original attempt was to do an informal survey to see how JayaCAS users have benefited, and what their opinions are. A survey questionnaire was emailed to the same users. A Facebook feedback form was also used. Electronic discussion lists and Facebook groups were used to request participation in the survey. Five attributes of each email sent were recorded, namely date, heading, attachments or external links, nature of the message and the relevance of the information for LIS professionals. Relevance was a preferential vote assigned by the authors on a scale of five, from one to five being most relevant to least relevant respectively.

It was noted that JayaCAS is an informative current awareness service of LIS in Sri Lanka. Also, It was concluded that his information service via email has covered a vital range of LIS areas beneficial for the library professionals. Finally, it is suggested that a proper archiving mechanism be developed for revisiting this information whenever necessary.

Key Words: library services; voluntary e-forums; current awareness; J.A. Amaraweera;

Information Seeking Behavior of International Postgraduate Students of Pali and Buddhist Studies

Geethani Attanayake

Postgraduate Institute of Pali & Buddhist Studies (University of Kelaniya)

Pepiliyana, Borelesgamuwa

geethani@kln.ac.lk

Abstract

Sri Lanka is a preferred destination by foreigners to pursue studies on Theravada Buddhism. There is a tremendous amount of written literature on Buddhism in Sri Lanka. However, meeting required information for studies, in an unknown setting is a challenge for International Students. This paper reports the results of a study of the information seeking behavior of foreign scholars in the Postgraduate Institute of Pali & Buddhist Studies (PGIPBS), University of Kelaniya, Sri Lanka.

Purpose - The purpose of this survey is to gain deeper understanding of International Students' information seeking behavioral patterns during their study period. How International Students seek, select and use information was taken into account. In addition difficulties in seeking relevant information are identified.

Methodology - A questionnaire- based survey method was used for data collection. The sample comprised 80 randomly selected International Students at the PGIPBS, coming from 11 Asian countries.

Findings – The main information channel of respondents was the library of PGIPBS, and they mostly used printed materials. Inadequate proficiency of English and Sinhalese languages was found as to be a barrier in the information seeking process.

Limitations - The findings are not intended to be generalized to International Students at other Universities in Sri Lanka.

Originality - There is no prior study conducted in Sri Lanka on the subject of information seeking behavior of International Students.

Keywords: Information seeking behavior; Postgraduate studies; International students;

Information Seeking and Information Use for Research: A Survey of Undergraduate Students

Kamani Dambawinna

Faculty of Allied Health Sciences, University of Peradeniya, Peradeniya

Abstract.

The Department of Nursing of the Faculty of Allied Health Sciences of University of Peradeniya emphasizes on the research projects of the final year students. It enhances the information seeking and use of the undergraduates. The main purpose of this research was to assess information seeking and use by the students for research.

Main objectives were to examine the usage of different sources / resources cited in the reference lists of research reports, to reveal the use of Journals in the Sri Lanka Journals Online (sljol.info), to study the usage of information in terms of resources, channels and products, to reveal the barriers faced by the students in using information and to make the recommendations to improve information seeking and use of the students. A comprehensive and exhaustive literature review and a pilot study assisted in formulating methodology. Survey method was adopted.

A sample of 40 students was interviewed with structured questions. Analysis of data showed that all the students have cited more than 10 references in their project reports, 42 being the maximum cited by one student. There were 485 (59.15%) citations of printed journals and serial publications and 206 (25.12%) Web sites. 2.56 % references were not clear. Many journals cited were published outside Sri Lanka. Only 5 students had cited journals from Sri Lanka journals Online. Students have extremely used journal articles. 95% have extremely used the discussions with the supervisor to gather information. Printed sources were the popular materials (90%).

More than half of the respondents used multiple products to access information. Information sought was mainly used for the literature review. Language barriers and poor literacy skills were the main barriers to use information. Research revealed many aspects for which the faculty librarian has to make prompt attention. Recommendations were made to enhance information seeking and use by undergraduates.

Key words. Information Seeking; Information use; Nursing studies; Undergraduate students;

**සමාජය හා ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා කියවීමේ පුරුද්ද වර්ධනය කිරීමට
ජංගම පුස්තකාල සේවයේ වැදගත්කම (අතුරුගිරිය මහජන පුස්තකාලයේ ජංගම
පුස්තකාල සේවය ඇසුරින්)**

ජේ.ඊ.ඒ.එම්.සෙව්වන්දි ජයසිංහ
පුස්තකාලය, අතුරුගිරිය මහජන පුස්තකාලය, කඩුවෙල මහා නගර සභාව
sevwandimsj@gmail.com

සාරාංශය

කියවීමේ පුරුද්ද සමාජය තුළ ඇති කිරීමේදී ප්‍රබල බලපෑමක් කිරීමේ හැකියාව පුස්තකාල සතුය. ජාතික පුස්තකාලය, විශ්ව විද්‍යාල පුස්තකාල, විශේෂ පුස්තකාල, මහජන පුස්තකාල සහ පාසල් පුස්තකාල ආදී සියලුම පුස්තකාල විසින් මේ සඳහා දායකත්වය සැපයීම ඉතා වැදගත්ය. මෙහිදී පුස්තකාල මගින් සිදුකළ හැකි විවිධ වැඩසටහන්, මහජන සේවාවන්, විවිධ ක්‍රියාකාරකම් තුළින් ජනතාව පොත් පත් කියවීම කරා නැඹුරුකළ හැකිය. කියවීමේ පුරුද්ද වැඩිදියුණු කිරීම සහ වර්ධනය කිරීම සඳහා පුස්තකාල මගින් විවිධ මහජන සේවාවන් ක්‍රියාත්මක කළ හැකිය. කියවීමේ ආශාව ඇති නමුත් පොත් පත් භාවිතය සඳහා පුස්තකාලවලට යා නොහැකි පුද්ගලයින් සඳහා ජංගම පුස්තකාල සේවා (Mobile Library) පැවැත්විය හැක.

කඩුවෙල මහා නගර සභා ඉතිහාසයේ ප්‍රථම වරට මෙලෙස ජංගම පුස්තකාල සේවාවක්, අතුරුගිරිය මහජන පුස්තකාලය තුළින් ආරම්භ කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම පිළිබඳ නැවුම් අත්දැකීම මෙම පත්‍රිකාවෙන් ඉදිරිපත් කර ඇත.

Poster Abstracts

Kalasa; an Automated Metadata Input System for Multiple Smartphone Platforms

G.M.K.B. Gallaba

Department of Computer Science & Engineering
University of Moratuwa, Sri Lanka
keheliya@gephi.org

G.M.P. Gallaba

University of Sri Jayawardenepura, Sri Lanka
punchi@sjp.ac.lk

Abstract

Purpose

Library automation has been a popular buzzword among information science professionals in the last few decades. Libraries in the South Asian region have taken many initiatives for using computer-based systems for acquisitions, cataloging and circulation etc. But unfortunately many of these systems end up being disconnected silos of information due to lack of standards, malformed data and ambiguities. Some of these projects die abruptly in the initial stages because the required technical expertise, infrastructure and repetitive manual labor which turns them into very costly affairs. Manual keying into bibliographic fields of Library Management Systems is a laborious task. Maintaining criteria like accuracy, efficiency and disambiguation is a challenge in this traditional data entry process. In multilingual communities like Sri Lanka, information science professionals face another problem of cataloging polyglot collections of books in their local libraries, not only because of the language barrier but also the technical difficulties like lack of mainstream adoption of standard input methods and character encoding. Furthermore different formats of cataloging data presented on printed material and undeniable human error factor leaves us with inconsistencies in the digital representation of this information. On the other hand, this information is already digitized and available all over the Internet as on-line meta data repositories, product catalogs, shopping databases etc. New breakthroughs in areas like cloud-based storage and Content Delivery Networks (CDNs) can take away the hassle of storage and performance limitations from the end-user as shown by McKinsey Global Institute (2011). In most of the cases this data is exposed as easily search-able public APIs in machine consumable formats like XML or JSON, which makes them a perfect choice for software based systems integration according to the collection compiled by Hamp-Gonsalves (2011).

Design/methodology/approach

This paper proposes Kalasa, a fully-functional prototype for an automated, bar-code driven, mobile meta data retrieval and cataloging solution to input data into existing Library Management Systems. The system utilizes WS-REST based web service APIs over the public

National Conference on Library & Information Science (NACLIS 2013).
27th June 2013. Colombo.

Internet to retrieve book meta data from collections including ISBN DB, Google Books API and Amazon Product Search. Since the traditional bar-code reading equipment used in similar environments are expensive and needs technical expertise for the initial setup, maintenance and basic usage, this solution makes use of commonly available standard smart-phone camera to capture existing bar-code data (like ISBN, UPC or Bookland EAN) from the books and a mobile application in iOS/Android platforms to handle the meta-data transformation and the storage in a central system. This makes it a viable solution to resource-constrained environments like community libraries in the developing world. The system can be integrated with a MARC-compliant Library Management System like Koha or with any other COTS solution to manage this sanitized data. It further stores all the meta-data in an internal relational database for caching, auditing and analytic purposes in the long run. According to the scalability and availability requirements of the organization, this solution can be deployed as a cloud based Software-as-a-Service (SaaS) offering or an in-house server with mobile client access.

Findings

For achieving the ultimate goal of providing easy access to information resources for every Sri Lankan library services user, there are many successful practices such as union catalogs, library networks and inter-library loans according to Gunaratne (2006,p. 35–40). But this ambitious idea is usually challenged by the problem of data quality in bibliographic records across all contributing libraries, due to duplication, malpractices and differences in cataloging, as shown by Aburrow-jones (2004) and Gorman (2005, p. 1-6). By making use of already digitized unified meta data tracked via ISBNs, in cataloging, it makes the resources management more organized and usable later in the retrieval stage.

Originality/value

Kalasa offers a novel perspective and a unique solution for a problem that existed from the early days of library automation, by being portable, affordable and cross-platform. Not making use of any specialized equipment, but only ordinary tools like a smart-phone and a PC, with FOSS platforms like android and Koha, makes this an appealing solution for many socio-economic concerns faced by community libraries in the developing world as well.

Usage of Electronic Information Sources by the Undergraduates of Allied Health Sciences, University of Jaffna

Komathy Murugathas

Medical Library, University of Jaffna
jaffnamed@yahoo.com

Kalpana Chandrasekar

Main Library, University of Jaffna.
kchandrasekar68@gmail.com

Abstract

Purpose

Electronic information sources are currently the backbone of any dynamic collection of information resources. Students are increasingly expected to use electronic information sources while at the University. The libraries should know how well the student community is acquainted with the flood of electronic information sources (EIS). The paper examines the usage of EIS by the students of Allied Health Sciences Unit (AHS), Faculty of Medicine, University of Jaffna. AHS conducts degree programmes in medical laboratory sciences, nursing, pharmacy, physiotherapy, radiography, and occupational therapy. Currently, the library has a subscription only to the *Hinari* electronic database.

Methodology

Total population of the unit; 110 students from all current batches was taken for the study. A survey based on a pretested structured questionnaire was used. Paper based questionnaires were personally distributed among students. The questionnaire comprises of four sections; demographic information of the users, usage of EIS, and students' opinion about EIS and problems they encountered when using the EIS. Response rate was 70%. The data collected were analyzed by simple statistical methods as percentages and summation of weighted values.

Research findings

The main purpose of using EIS by students is supporting coursework. It is followed by updating knowledge. Majority of the students use their personal computers (PCs) at home to access the Internet, because of the inadequacy of number of PCs available in the library for the students' use.

Though all stated that EIS is either very important or moderately important, a majority of the students (69%) preferred print format for in-depth and convenient reading. Majority (89%) of the respondents also believed electronic journals subscriptions were very useful for their studies.

Regarding their opinion about EIS; speedy communication, provision of more comprehensive information, currency were emphasized. Low speed of the Internet connectivity, frequent power failures, lack of computer facilities and not having subscriptions to full text databases were the main problems among the students.

National Conference on Library & Information Science (NACLIS 2013).
27th June 2013. Colombo.

Conclusion & Recommendations

Electronic information sources are very important for the contemporary student. Even though a majority of the students use EIS for learning purposes, still most of them prefer to use print resources for in depth reading. It is recommended to improve accessibility by increasing the number of PCs, and the speed of the Internet connection.

Key words: electronic information sources; electronic journals; information retrieval; allied health sciences

**පුස්තකාලයන්හි විධිමත් තත්ත්ව කළමනාකරණය සඳහා
ISO 9001 පද්ධති සහතිකකරණය**

එම්.ඩී.ආර්. කුමුදිනි
ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති ආයතනය
kumudu@slsi.lk

සාරාංශය

පුස්තකාලයක හෝ යම් ආයතනයක සාර්ථකත්වය මැන ගන්නා එක් මිනුම් දණ්ඩක් වනුයේ එහි ප්‍රමිති පාලනය යි. සමස්ත තත්ව කළමනාකරණය (TQM), සමස්ත තත්ව පාලනය (TQC) හෝ වෙනත් කිසියම් නමකින් හැදින්වුවද එවැනි සියලු වැඩසටහන්හි අරමුණ වනුයේ මෙහෙයුම් ක්‍රියාවලි, නිෂ්පාදන සහ සේවාවන්හි තත්වය වැඩිදියුණු කිරීමයි.

ISO 9001 යනු ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිති ආයතනය මගින් 1987 වසරේ දී හඳුන්වා දුන් ප්‍රමිතිකරණ පද්ධතියකි. මෙම ප්‍රමිති මාලාව අනුගමනය කරන ආයතන සඳහා අදාළ සහතිකය ලබා දෙයි. ඒ සඳහා ඕනෑම වර්ගයක ආයතනයකට ඉල්ලුම් කළ හැකි ය. ලොව පුරා ISO 9000 සහතිකලත් පුස්තකාල ප්‍රමාණය දිනෙන් දින වැඩි වන අතර ශ්‍රී ලංකාවේ ද විශේෂ පුස්තකාල කිහිපයක් මෙම ප්‍රමිති සහතිකය ලබා ගෙන තිබේ.

පුස්තකාලයක් හෝ තොරතුරු මධ්‍යස්ථානයක් සැම විටම තම පාඨකයන් මත යැපේ. පාඨකයින්ගේ වර්තමාන සහ අනාගත අවශ්‍යතා හඳුනාගෙන ඒවා ඉටු කිරීම, තත්ත්ව පාලනය මගින් සාර්ථකව සිදු කළ හැකිය. තවද පුස්තකාලයේ පලදායිතාවය ඉහල නැංවීම, පිරිවැය අඩු කිරීම, ප්‍රමාදයකින් තොරව නියමිත වේලාවට අවශ්‍ය තොරතුරු, පොත් පත්, සගරා ලිපි ලේඛන ආදිය සැපයීම, සමස්ථ පුස්තකාල පද්ධතිය තුළම ආරක්ෂාව තහවුරු කරගැනීම, ප්‍රසන්න පරිසරයක් තුළින් දෛනිකව පාඨක ආකර්ශනය වැඩි කර ගැනීම ආදිය ධනාත්මක තත්ත්වයන් ලෙස දැක්විය හැකි ය.

එසේ ම, ලොව පිලිගත් විශිෂ්ඨ ගණයේ පුස්තකාලයක් බවට කීර්තියක් ලබා ගැනීමට හැකි වීමත්, කාර්ය මණ්ඩලය සහ පාඨකයන් අතර හොඳ ප්‍රතිරූපයක් ගොඩ නගා ගැනීමට හැකිවීමත් අමතර ප්‍රතිලාභ ලෙස දැක්විය හැකි ය. ඉතා පහසුවෙන් යම් පොතක් හෝ තොරතුරක් සොයා ගැනීමට හැකිවීම නිසා පාඨකයා ගේ කාලය ඉතිරි කර ගැනීමට හැකි වෙයි. සමස්ත කාර්යාවලිය කාර්යක්ෂම හා ඵලදායී වීම, කාර්යයන් කිරීමේදී බහුලව සිදුවන අතපසුවීම් සහ අසමත්වීම් ප්‍රතිශතය අවම වීම, බොහෝ කාර්යයන් නැවත නැවතත් කිරීමට සිදුනොවීම සහ නිරන්තර ප්‍රමාදයන් අවම වීම සහ වැඩ අධික නොවීම මෙවැනි පුස්තකාලයක ලක්ෂණ වෙයි. කාර්යාල උපකරණ, යන්ත්‍රෝපකරන පිරිසිදු තත්වයේ සහ නිසි පරිදි නඩත්තු කිරීම නිසා එහි ක්‍රියාකාරිත්වය ඉතා මැනවින් සිදුකිරීමට හැකි වීම සහ එහි ආයු කාලය වැඩි වීම, හදිසි අනතුරු වැළැක්වීමේ ක්‍රම නිසි පරිදි ඇති නිසා සේවා ස්ථානය ආරක්ෂිත ස්ථානයක් වීම, ඕනෑම කාර්යයක් අවම කාලයක් තුළ සිදු කිරීමට හැකිවීම සහ තමා සතු සිමිත සම්පත් වඩාත් උපරිම ලෙස ප්‍රයෝජනයට ගත හැකි වීම අනෙකුත් ධනාත්මක ලක්ෂණ වෙයි.

මූල පද: පුස්තකාල කළමනාකරණය; තත්ත්ව කළමනාකරණය; ISO 9001; පද්ධති සහතිකකරණය;

කුඩා පුස්තකාල සඳහා සුදුසු ස්වයංක්‍රීයකරණ මෘදුකාංගයක්

එන්.එම්. වෛද්‍යසූරිය

සිරි ලියනගේ අනුස්මරණ මහජන පුස්තකාලය, වෑතර
waidyasuriya@gmail.com

ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාල ස්වයංක්‍රීයකරණය ඇරඹීමෙන් පසු මේ ගත වන්නේ තෙවැනි දශකය යි (යාපා, 1995). එදා මෙදා තුර ඇතැම් පුස්තකාල CDS/ISIS මෘදුකාංගය ඇසුරෙන් තම ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක තොරතුරු පරිගණක ගත කර ඇතත්, බොහෝ පුස්තකාලවල එම තොරතුරු තවමත් ඇත්තේ අතින් ලියූ හෝ යතුරු ලියනය කරන ලද ලේඛන හෝ සුවි පත්‍රිකා තුළ යි. එසේ ම, දේශීය භාෂාවලින් දත්ත ඇතුළත් කිරීමට නොහැකි වීම, වෙබ් 2.0 තාක්ෂණය සමග සම්බන්ධ කිරීමට නොහැකි වීම වැනි ගැටලු විසඳීමට CDS/ISIS වැනි මෘදුකාංග නොසෑහේ. එසේ කළ හැකි මෘදුකාංග ඇත ද ඇතැම් ඒවා විශාල මුදලකට මිලයට ගැනීමට සිදු වේ. විවෘත හා නිදහස් මෘදුකාංග බොහොමයක් භාවිතය සඳහා වැඩි තාක්ෂණ දැනුමක් අවශ්‍ය වෙයි.

අඩු වෙහෙසකින් ස්ථාපනය කර ගැනීමටත්, තාක්ෂණික දැනුමක් නොමැතිව වුවද පහසුවෙන් පරිහරණය කිරීමටත් හැකි මෘදුකාංගයක් සොයා යෑමේ දී, OpenBiblio නමැති මෘදුකාංගයෙහි ඉහත සඳහන් ගුණ වැඩි වශයෙන් පවතින බව අපට දැන ගත හැකි විය. එහි සාර්ථකත්වය කෙරෙහි වඩාත් බලපාන කරුණු වන්නේ, ඕනෑම මෙහෙයුම් පද්ධතියක් සහිත (වින්ඩෝස්, මැක් හෝ ලිනක්ස් වැනි) සේවා පරිගණකයක හෝ තනි ඩෙස්ක්ටොප් පරිගණකයක පවා ස්ථාපනය කළ හැකි වීම, ජනප්‍රිය AMP (Apache, MySQL, PHP) පරිසරයේ ක්‍රියාත්මක වීම, වෙබ් බ්‍රව්සරයකින් විවෘත කළ හැකි වීම ආදිය යි. එය GPL බලපත්‍රය යටතේ අන්තර්ජාලයෙන් නොමිලයේ බාගත කළ හැකි වෙයි.

පුස්තකාලයේ අවශ්‍යතාවලට අනුව මෘදුකාංගය වෙනස් කම් කිරීමෙන් (customisation) පසු මෙය ග්‍රන්ථලිඛිත (Granthalibs) ලෙස හැඳින්වීමු.

මෙම මෘදුකාංගය ඕනෑම කුඩා පුස්තකාලයක භාවිතය සඳහා සකස්කර ගත හැකිය. එසේම ලංකාවේ ප්‍රාදේශීය පළාත් පාලන ආයතනවල ව්‍යුහයට ගැලපෙන ලෙස පහසුවෙන් කොටස් එකතු කිරීමට හා අඩු කිරීමට හැකියාව ලැබේ. සිංහල, දමිල හා ඉංග්‍රීසි යන ලෙසින් භාෂා පදනම් කර ගනිමින් ද, ළමා, යොවුන්, තරුණ ආදී වශයෙන් වයස පදනම් කර ගනිමින් ද විවිධ එකතු පවත්වා ගත හැකි වෙයි.

මෘදුකාංගය දැනට ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් ක්‍රියාත්මක වන අතර ඉතා පහසුවෙන් සිංහල හා දමිල යුනිකේත භාවිත කිරීමේ හැකියාව ඇත. දැනට මෙහි සිංහල පරිවර්ථනයක් සකස් කෙරෙමින් පවතී. එසේම ග්‍රන්ථවල කවර සේයා රූ (cover pages) එකතු කෙරේ. හෝමාගම ප්‍රාදේශීය සභාවේ වෑතර සිරි ලියනගේ අනුස්මරණ පුස්තකාලයේ ව්‍යාපෘතියක් ලෙස මෙම මෘදුකාංගය ස්ථාපනය කරන ලදී. 2012 ජූලි මස සිට මාස 08 ක් පමණ කාලයක් පුරා පොත් 15000 ක පමණ එකතුවක් දෙදෙනකුගේ කාර්ය මණ්ඩලයක් මගින් පරිගණක 03 ක ජාලයක් භාවිතා කරමින් පරිගණක ගත කර අවසන් කොට ඇත. එසේ කරන ලද්දේ පුස්තකාලයේ අනෙකුත් දෛනික කටයුතුවලට අමතරව ය.

National Conference on Library & Information Science (NACLIS 2013).
27th June 2013. Colombo.

මාදුකාංගය ඇසුරෙන් පොත් නිකුත් කිරීම අත්හදා බැලීමේ අවස්ථාවේ පවතී. ස්වයංක්‍රීය සංසරණ ක්‍රියාවලිය තීරු සංකේත කියවනයක් (barcode reader) මගින් සිදුකරනු ලබයි. තීරු සංකේත (barcode) මුද්‍රණය කිරීම, පාඨක සාමාජික පත් මුද්‍රණය ආදියට ද මෙහි පහසුකම් ඇත.

පුස්තකාල කටයුතු පරිගණකගත කිරීම පිළිබඳව පාඨකයන් දැනුවත් කිරීමේ හමුවක් පැවැත්වීමත්, සියලු පුස්තකාල කටයුතු මාර්ගගත පද්ධතිය මගින් සිදු කිරීමත් ඉදිරි මාස කිහිපය තුළ සිදු කිරීම අප ගේ අරමුණ යි. එම කටයුතු පහසු කිරීම සඳහා පරිගණක 04කින් යුතු ජාලයක් සහ එක් සේවා පරිගණකයක් (server) පවත්වා ගැනීමට සැලසුම් කර තිබේ.

පංති පුස්තකාලය ඇසුරෙන් කියවීමේ රූපය වර්ධනය

ප්‍රියානි බාලසූරිය

කැ/ශාන්ත ජෝසප් බාලිකා මහා විද්‍යාලය, කැගල්ල
priyabalasooriya@gmail.com

සාරාංශය

කැගල්ල ශාන්ත ජෝසප් බාලිකා මහා විද්‍යාලය වසර 100 ක් පැරණි 1^ව සභයට අයත් පාසලකි. මෙම පාසල සතුව මනා ලෙස සැලසුම් කරන ලද පුස්තකාල පද්ධතියක් පවතී. එනම් ප්‍රධාන පුස්තකාලය, ප්‍රාථමික අංශ පුස්තකාලය, පරිගණක අංශ පුස්තකාලය, උසස් පෙළ කලා අංශ පුස්තකාලය, වාණිජ අංශ පුස්තකාලය හා විද්‍යා අංශ පුස්තකාලය ලෙස අනු පුස්තකාල කිහිපයකින් සමන්විත වේ.

ප්‍රධාන පුස්තකාලය පරිශීලනය කිරීම සඳහා 6-13 දක්වා සියලුම ශ්‍රේණිවල සිසුවියන්ට අවස්ථාව ලබාදීම මත දෛනිකව පුස්තකාල සේවාව පවත්වාගෙන යාමේදී විවිධ ගැටලුවලට ගුරු පුස්තකාලයාධිපතිනිය හා පුස්තකාල කාර්ය මණ්ඩලයට මුහුණ දීමට සිදුවේ. වඩාත් ගැටලුකාරී අවස්ථාවන් අවම කිරීම අරමුණු කරගෙන මෙන්ම එම ගැටලුවට විසදුම් සැපයීම තුළින් පාසල් සිසුන්ගේ කියවීමේ ප්‍රවර්ධනයට ලබා දිය හැකි සාර්ථක විසදුමක් ලෙස පුස්තකාල ව්‍යාප්ති සේවාවක් වශයෙන් “පුංචි අපිසි අපේ පංති පුස්තකාලයයි” නමින් ව්‍යාපෘතියක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

අරමුණු - පාසල් පුස්තකාලය සතුව පවතින පොත් පත්වලින් උපරිම ප්‍රයෝජන ගැනීම, සිසුවියන්ට නිතර තමන්ට නෙත නොගැටෙන පොත් පත් කියවීමට හුරු කරවීම, පුස්තකාල ගොඩනැගිල්ලේ ඉඩකඩ ප්‍රමාණයට දරා ගත නොහැකි විශාල උපයෝජක පිරිසක් සිටින අවස්ථාවකදී පුස්තකාලය පරිහරණය කිරීමේ සීමා අවම කිරීම, පාසල් භූමියේ ස්වාභාවික පිහිටීම අනුව පුස්තකාලය භාවිතා කිරීමේ බාධා අවම කිරීම මෙම ව්‍යාපෘතියේ අරමුණ යි.

සැලැස්ම - 6 සිට 9 දක්වා ශ්‍රේණියන්හි සියලුම පංති මේ සඳහා සම්බන්ධ කර ගනී. සෑම පංතියකටම පොත් 100 බැගින් වූ පොත් පෙට්ටියක් වෙන් කරන ලදී. මෙම පොත් පෙට්ටිය සඳහා සිසුන්ගේ ඇස නිතර යොමු නොවන එහෙත් ඔවුන්ගේ අධ්‍යාපන කටයුතුවලට මෙන්ම ආකල්ප, ආචාර ධර්ම, සාමාන්‍ය දැනුම වර්ධනයට ඉවහල් වන පොත් ඇතුළත් කර ඇත.

මෙම පංති පුස්තකාල වැඩසටහන පිළිබඳ වගකීම දැරීම සඳහා පංති මට්ටමින් පුස්තකාල නායිකාවන් පත් කර ඔවුන් පුහුණු කරන ලද අතර, මාසිකව පංතියෙන් පංතියට පොත් පෙට්ටි මාරු කරමින් විවිධ පොත් පරිශීලනයට අවස්ථාව ලබා දෙන ලදී.

නවතාවය හා වටිනාකම - කියවීමේ ප්‍රවේශන කිරීම සඳහා ඇති මූලිකම ස්ථානය පාසල් පුස්තකාල වේ. එනමුත් ඒවායේ පවතින අඩුපාඩු නිසා එම කටයුත්ත මඟ හැරී ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින්, කියවීමේ ප්‍රවර්ධනය කිරීමට මනා පිටුවහලක් ලැබී ඇති බව පෙර දත්ත හා සැසඳීමේදී පෙනී යයි.

**පාසල් පුස්තකාල කියවීම් ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන් ශිෂ්‍ය සාධනය කෙරෙහි
බලපාන ආකාරය පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්**

නිහාල් ජයවර්ධන
රත්ගල්ල මහා විද්‍යාලය, දෙහිඕවිට
rangiranihal@gmail.com

සාරාංශය

පාසල් පුස්තකාල විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන කියවීම් ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන් තුළින් ශිෂ්‍යයන්ගේ සාධනය වැඩිවීම කෙරෙහි සිදු කර ඇති බලපෑම පිළිබඳ මෙම පර්යේෂණයෙන් අධ්‍යයනය කෙරේ. දෙහිඕවිට අධ්‍යාපන කලාපයට අයත් යටියන්තොට අධ්‍යාපන කොට්ඨාශයේ පිහිටි රත්ගල්ල මහා විද්‍යාලය ආශ්‍රයෙන් මෙම අධ්‍යයනය සිදු කර ඇත.

පාසලේ බොහෝ දරුවන්ගේ ලිවීමේ හා කියවීමේ හැකියාව ඉතා දුර්වල මට්ටමක පවතින බව නිරීක්ෂණය කර තිබේ. මේ නිසා සිසුන්ගේ විභාගවලදී ලකුණු ලබා ගැනීමද සැලකිය යුතු ලෙස අවම මට්ටමක පවතින බව අනාවරණය විය. මේ තත්වයට ප්‍රතිකාරය වැඩසටහනක් ලෙස පාසල් සිසුන් පුස්තකාල භාවිතයට යොමුකර ඔවුන්ගේ සාධන මට්ටම ඉහළ නැංවීම පර්යේෂකයාගේ අරමුණ විය.

ඒ අනුව කියවීම් ප්‍රවර්ධනයට අදාළ පුස්තකාල පසුබිම් සාධක සකස් කිරීමත්, ඒ ඇසුරින් කියවීම් ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමත් සිදු කරන ලදී. පසුබිම් සාධක සකස් කිරීමේදී ප්‍රථමයෙන්ම පුස්තකාල එකතුව වැඩි දියුණු කිරීම සහ එකතුව වෙත ප්‍රවේශ වීමට ක්‍රමවේදයන් සැකසීමත් සිදු කෙරිණි. අනතුරුව, ප්‍රාථමික සිසුන් සඳහා එළිමහන් කනන්දර කියවීම, පොත් පෙට්ටි ක්‍රමය, පුස්තකාල නියාමකවරුන් පත් කිරීම යනාදිය ද ද්විතීක සිසුන් සඳහා කියවන ලද පොතට අදාළ සාරාංශය ලිවීම, එය පුස්තකාලයාධිපති විසින් ඇගයීමට ලක් කිරීම, සිසුන් කිය වූ පොත් සංඛ්‍යාත්මක ව ප්‍රදර්ශනය කිරීම, ඩොමිනෝ වැනි ක්‍රීඩා මගින් කියවීම් ප්‍රවර්ධනය, පොත් සලකුණු නිර්මාණය යනාදිය ද ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

දත්ත ලබා ගැනීම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන්ම මෙම වැඩසටහන්වලට සහභාගී වූ සිසුන්ගේ වාර පරීක්ෂණ සිංහල විෂයේ ලකුණු වර්ෂ අවසානයේදී ඇගයීමට ලක් කෙරිණි. මීට අමතරව පසුබිම් තොරතුරු ලබා ගැනීමේදී ප්‍රශ්නාවලි, සම්මුඛ සාකච්ඡා, නිරීක්ෂණ මෙන්ම උපලේඛන ආදී දත්ත ලබා ගැනීමේ ක්‍රමයන් උපයෝගී කර ගන්නා ලදී.

මෙහිදී අනාවරණය වූ ප්‍රධාන කරුණක් වූයේ කියවීම් ප්‍රගතිය වැඩි සිසුන්ගේ සිංහල විෂය සාධන මට්ටම් කැපී පෙනෙන ලෙස වර්ධනය කර ගැනීමට සමත්ව ඇති බවයි. එසේම කියවීම ප්‍රගතිය අඩු සිසුන්ගේ සිංහල විෂය සාධන මට්ටමෙහි කැපී පෙනෙන වෙනසක් දක්නට නොලැබීම උක්ත අනාවරණය තවදුරටත් තහවුරු කරවන්නක් විය. මෙහිදී අනාවරණය වූ තවත් කරුණක් වූයේ කියවීම් ප්‍රගතිය අඩු සිසුන් කෙරෙහි ප්‍රාථමික ශ්‍රේණිවලදී දැක් වූ කියවීම් දුර්වලතා බොහෝ සෙයින් බල පා ඇති බවයි. ඒ සඳහා මෙම කාර්ය මූලික පර්යේෂණයේ ප්‍රතිනිකාරය වැඩසටහන් කිහිපයක්ද සිදු කරන ලදී. ඒ අනුව ඉහත දැක්වූ ක්‍රියාමාර්ග විධිමත් ලෙස හා නොකඩවා ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

National Conference on Library & Information Science (NACLIS 2013).
27th June 2013. Colombo.

මෙම පර්යේෂණය තුළින් පාසල් පුස්තකාල තුළ සැලසුම් ගත කියවීම් ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම මගින් පාසල් පද්ධතියේ මුඛ්‍ය අභිප්‍රාය වන ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් කාර්යට මනා වූ පිටුවහලක් ලැබෙන ආකාරය පැහැදිලි ලෙසම අනාවරණය විය.

කොළඹ නගරයේ අඩු ආදායම් ලාභී පවුල්වල දරු දැරියන්
කියවීමට හුරු කරන
පොත් පෙට්ටි ව්‍යාපෘතිය

බී.පී.කේ. දිලානි පුෂ්පකුමාරි
කොළඹ මහජන පුස්තකාලය, කොළඹ

සාරාංශය

ශ්‍රේෂ්ඨ පුස්තකාලවේදියකු වූ එස් ආර් රංගනාදන් වරක් පවසා ඇත්තේ ජනතාව පුස්තකාලයට නොපැමිණෙන්නම් පුස්තකාලය ජනතාව වෙතට යා යුතුය යන්නයි. සමාජයේ සෑම අයකු ම මහජන පුස්තකාලයේ පාඨකයකු බවට පත්කර, කියවන සමාජයක් බිහිකිරීමේ අරමුණින් ක්‍රියාත්මක වන සේවාවක් ලෙස කොළඹ මහජන පුස්තකාලයේ පොත් පෙට්ටි සේවාව හඳුන්වා දිය හැකි ය. මෙම සේවාවද ජංගම පොත් සේවාවට අනුබද්ධිත සේවාවකි. එය 1983 වසරේදී යුනිසෙෆ් ආයතනයේ අනුග්‍රහයෙන් ඇරඹීය.

ඉහත තේමාවට අනුව කොළඹ මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ පදිංචි අඩු ආදායම් ලාභී පවුල්වල, සාම්ප්‍රදායිකව පුස්තකාලය වෙත නොපැමිණෙන ළමුන් සඳහා පුස්තකාල සම්පත් ළඟා කරවීමේ අරමුණින් මෙම පොත් පෙට්ටි සේවාව ක්‍රියාත්මක වෙයි.

දැනට මෙම ව්‍යාපෘතිය කොළඹ නාගරික බල ප්‍රදේශය තුළ තෝරාගත් සේවා ස්ථාන 42 ක ක්‍රියාත්මක වන අතර පුස්තකාලයාධිපතිවරු දෙදෙනකු සහ කණිෂ්ඨ සේවකයන් දෙදෙනකු අනුයුක්ත කර ඇත. වෑන් රථ දෙකක් මගින් පොත් පෙට්ටි බෙදා හැරීම සිදු කරයි.

පොත් නිකුත් කරන්නේ වයස අවුරුදු 14 ට අඩු දරුවන් සඳහා යි. සෑම සේවා ස්ථානයකටම දින 14 කට වරක් පොත් පෙට්ටි සහිත වෑන් රථ යවනු ලැබේ. පාසල් පවත්වන දිනවලදී ප.ව. 2.00න් පසුව අදාළ ස්ථාන කුරා යන අතර, සෙනසුරාදා සහ පාසල් නිවාඩු කාලවල දී පෙ.ව.11.00 ට වෑන් රථ ළඟා වෙයි.

මෙහි දී පාසල් විෂය නිර්දේශවලට අදාළ පොත් සහ ළමා ප්‍රබන්ධ මෙන්ම, ළමා මනසට යෝග්‍ය සිංහල, දමිළ, ඉංග්‍රීසි යන භාෂා තුනටම අයත් වෙනත් පොත් ද ඇතුළත් කර ඇත.

ප්‍රමාද පොත් සඳහා දඩ මුදල් අය කරනු නොලැබීම මෙහි විශේෂත්වයකි. දැනට සිටින ක්‍රියාකාරී සාමාජික සංඛ්‍යාව 3200 ක් පමණ වේ.

මෙහි දී පොත් පෙට්ටි ආශ්‍රිත පුස්තකාල සේවාවෙන් නොනැවතී, මෙම දරුවන්ට තවදුරටත් අධ්‍යාපන අවස්ථා ඇති කිරීමේ අරමුණින් සාමාජික කටයුතු ද සිදු කරනු ලබයි. උදාහරණ ලෙස එම දරුවන් වෙනුවෙන් අධ්‍යාපන වාරිකා සංවිධානය කිරීම පෙන්වා දිය හැකි ය. මේ යටතේ ජාතික කෞතුකාගාරය හා ග්‍රහලෝකාගාරය නැරඹීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කෙරිණි.

මීට අමතරව 2012 සාහිත්‍ය මාසය හා ජාතික කියවීම් මාසය වෙනුවෙන් ප්‍රථම වරට මෙම සිසුන්ද සාහිත්‍ය තරඟාවලියට සහභාගී කරගන්නා ලදී. එසේ ම මෙම වසරේදී ද ඒ

National Conference on Library & Information Science (NACLIS 2013).
27th June 2013. Colombo.

ආකාරයෙන්ම සාහිත්‍ය කටයුතු සඳහා මෙම ළමා පිරිස සම්බන්ධ කර ගැනීමට කටයුතු සලසා ඇත.

මෙම පුස්තකාල සේවාවේ වැදගත්කම සලකා 2012 වසරේ දී මෙම සේවාව ප්‍රමුඛ සේවාවක් ලෙස ශක්තිමත් කරන ලදී. පොත් පෙට්ටි ව්‍යාපෘතිය අදාළ සේවා ස්ථානවලට යන සෑම වරකම සාමාජිකත්වය වර්ධනය කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ. එසේ ම සාමාජිකත්වය ලබා ඇති දරුවන් හා නොලැබූ දරුවන්ගේ දෙමාපියන් පුස්තකාල සේවාව පිළිබඳව දැනුවත් කිරීම ද සිදු කෙරේ.

මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ළමා සාමාජිකත්වය වර්ධනය වීම සිදු වී ඇත. පුස්තකාලය සමග අන්තර් සබඳතා ද වර්ධනය වන බව පෙනෙයි. පරිහරණය කරන ලද පොත් සංඛ්‍යාවේ ද වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරයි.